

DAYTON'DA BİR KONFERANS

 Yunus ZEYREK

İlki geçen sene düzenlenen ve dergimizde de bahis konusu edilen (*Amerika Notları*, Sayı: 19, Yaz, 2010) sosyal faaliyetlere bir yenisi ilâve edildi. Ohio Eyaletinin Dayton şehrinde düzenlenen konferansta benzeniz de Ahıska Türkleri üzerine konuşmalar yaptım.

17-18 Eylül günlerinde Dayton'da *Wright State University* ve *University of Dayton* salonlarında gerçekleşen ve hayli hareketli geçen programın tam adı: "*The Turkish American Solidarity Conference/ Türk-Amerikan Dayanışma Konferansı.*"

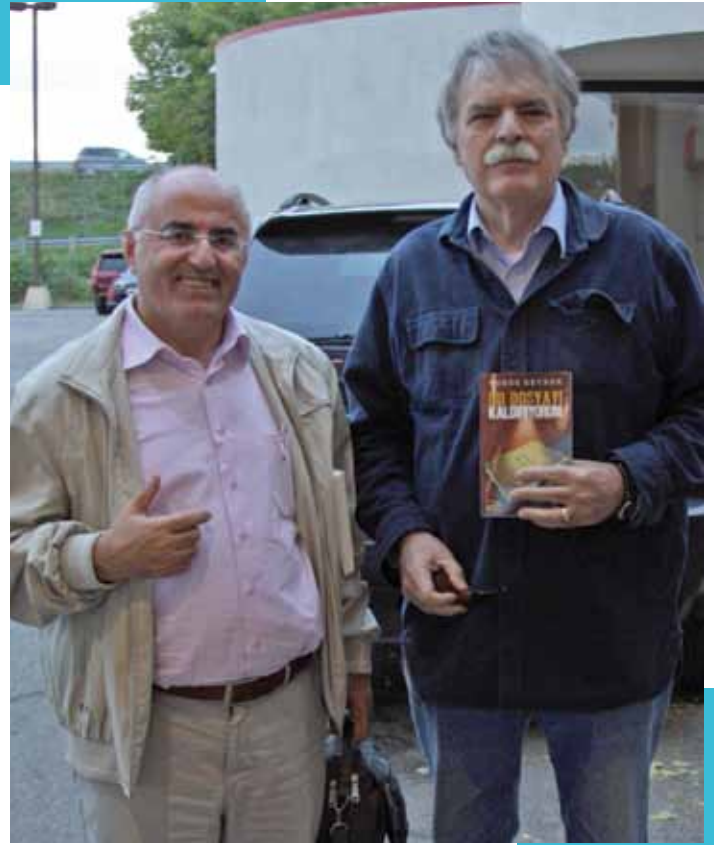
İki gün devam eden konferans, ev sahibi üniversite rektörleri, Dayton Belediye Başkanı, eyalet senatör ve milletvekilleri, T. C. Şikago Başkonsolosu ile Dayton Ahıska Türkleri Derneği Başkanı İslâm Şahbendaroğlu'nun açış konuşmalarıyla başladı. Eyalet Valisinin mektubu okundu.

Şikago Başkonsolosumuz Fatih Yıldız, Ahıska Türklerinin kısa sürede Dayton ve ABD'nin diğer 25 eyaletinde entegrasyon yönünde hızlı bir ilerleme kaydettiklerini belirtti. Yıldız, "*Ahıska Türkleri, Türkiye ile ABD arasında uzun dönemde bir dostluk köprüsü oluşturacaktır.*" dedi.

Şunu hemen ifade etmeli ki konferans çok güzel bir şekilde organize edilmişti. O mekânda ve o şartlarda konuşması hatta görülmesi gereken birçok isim bir araya getirilmişti. Amerika'daki Türk sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri oradaydı. Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar vakfı (SETA) Washington DC Başkanı eski milletvekili Erol Aslan Cebeci, Türk-Amerikan münasebetleri çerçevesinde Türkiye'nin iç ve dış politikalarını, komşularıyla ilişkilerini anlattı.

Türk-Amerikan Dernekleri Asamblesinden (ATAA) Ergun Kırıkıovalı ve Günay Evinç, Rumeli örneğinde savaş, göç ve sürgünler üzerine çok etkili, güzel konuşmalar yaptılar.

Bu programda benim için sürpriz olan, Louisville Üniversitesi Hocalarından ünlü tarihçi

Y. Zeyrek - Prof. J. McCarthy.

Prof. Justin McCarthy'nin de burada bir konuşma yapmasıydı. Osmanlı tarihi ve bilhassa Türk-Ermeni münasebetleri ile soykırım masalları üzerine esaslı araştırmaları ve yayınları bulunan Prof. McCarthy, bu programda da slayt gösterisiyle birlikte güzel bir konuşma yaptı; tarih, belge ve rakamlarla Ermeni tezlerinin yalan olduğunu göz önüne serdi. McCarthy özetle şunları söyledi: "*Hiçbir milletin tarihi Türk tarihi kadar çarpıtılmamıştır. Ermenilerin iddiaları tamamen yalanlar üzerine kurulmuştur. ABD ve batılı devletler, Avrupalı misyonerlerin, hiç görmeden hazırlayarak gönderdikleri raporlara göre hareket ediyorlardı. Ermenilerin, sürgün ve kayıplarla ilgili vermiş oldukları rakamlar da yalandır. O zamanlar bu bilgileri kim toplayabildi de verdi? Van'da İngiliz temsilcisi de vardı. Ondan Ermeni iddialarını doğrulayacak hiçbir haber gelmemiştir.*"

Y. Zeyrek'e plaket verilirken.

Ermenilerin, halkı tamamen öldürüldü dedikleri köye giden İngiliz temsilci, o köye gittiğinde öyle bir şey olmadığını, halkın normal hayata devam ettiğini gördü. Yunanlılar, İzmir'de Türk ahalini kırdılar fakat batılı ülkelerin konsolos raporları kayda bile alınmadı. O zamanların gazeteleri o kadar saçma şeyler yazıyorlardı ki... Meselâ Doğu Anadolu'yu Mısır'da, Kayseri'yi Filistin'de, Haçin'i (Saimbeyli) Sırbistan'da gösteren haritalar yayınlanıyordu. Suriye, Budistlerin yaşadığı yer olarak gösteriliyordu. Yine o zamanlar Erzurum'un %85'i Müslüman ahaliden meydana geldiği hâlde haritalarda burası Ermeni bölgesi olarak gösteriliyordu. Bunların verdiği haberlere güvenilebilir mi? Şu var ki o zamanlar Amerika, Türkiye'yi bilmiyordu. Amerikan basınında katil, barbar imajıyla Türklerin aleyhine akıl almaz karikatürler çıkıyordu. Şunu da belirtmeli ki Osmanlı dokümanlarında yalan yoktur. Kavga devam edecek ama biz kazanacağız."

McCarthy ile tanıştık, **Bu Dosyayı Kaldırıyoruz/Ermeni Meslesi** adlı kitabımı kendisine takdim ettim; memnun oldu. Şöyle bir karıştırdı ve kendi adının geçtiği sayfayı buldu! Bu kitap üzerine bir etüt yazacağını söyledi. Ahmet Refik Beyin **Kafkas Yollarında** adlı kitabını neşretmiş olmamdan dolayı da tebrik etti.

Wright State Üniversitesinden Psikolog Dr. J. Dobbins, "Birbirimizi doğru görmeli, doğru anlamalı, doğru ifade etmeliyiz. Türkleri bize çok farklı anlatmışlardı. Bugün görüyoruz ki bunlar yalanmış."

Ön yargıları kaldırmalı, biraz farklı olana düşman gözle bakmamalıyız." dedi. Aynı üniversiteden Dr. V. Shannon da konuşmasında, "Burada yapılan konuşmaları dinledikçe dünyadan haberimizin olmadığını anlıyoruz." dedi.

Dayton Üniversitesinde akşam yemeğini müteakip müzik ve folklor programı yapıldı.

Konferansın ikinci günü takdim konuşmalarıyla başladı.

Milletlerarası diyalog üzerine konuşmaların yapıldığı bu bölümde, Türk-Amerikan Derneklerinden Mehmet Çelebi, Türkiye-İsrail ilişkileri ve son

zamanlarda yaşanan gerilim üzerine etraflı bir analiz yaptı. Bu bölümün moderatörü olan eyalet görevlilerinden Anthony Whitmore, etnik ayrımcılığın Amerika'da da olduğundan bahisle Türk-Amerikan dostluğu üzerine yaptığı esprili konuşmayla büyük ilgi topladı. Whitmore, bu programın emek veren gönüllü ve sempatik mi-marlarından biriydi.

Wright State Üniversitesinden Dr. Awad Halabi, Türkiye Cumhuriyeti ve sekülerizm problemiyle ilgili konuşmasında, inkılaplar, çok partili hayat, darbeler, seküler anayasa ve laiklik üzerinde durdu.

Dayton Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Serdar Durmuşoğlu'nun moderatör olduğu oturumda bendeniz konuştum, Ahıska Türkleri hakkında bilgiler sundum. Coğrafya, tarih, yakın geçmişte yaşanan hadisler üzerinde durdum. Ahıska Türklerinin sürgünden önceki yurtlarının otokton/yerli halkı olduğuna dikkat çektim. 15 Kasım 1944 tarihinde topyekûn sürgüne gönderilen bu halkın, bugüne kadar yurda dönememelerinin sebebi, Gürcistan'ın katı ve haksız tutumudur, dedim ve ilâve ettim: "Stalin döneminde sürülen Çeçen, İnguş, Karaçay, Balkar vs. gibi topluluklar, onun ölümünden sonra yurtlarına döndüler. Fakat Ahıska Türkleri hâlâ o haksız sürgünün mahkûmu olarak darmadağın bir hâlde muhtelif ülkelerde hayat mücadelesi vermektedirler."

Amerika'da yaşayan hemşehrilerimize de seslendim: *"Burada sizleri mutlu yaşarken görmek bizim için bir sevinç kaynağı, ancak sizler Asya steplerinde yaşadığınız ıstırapları asla unutmamalısınız. Zira hâlâ o çetin şartlar altında yaşayan binlerce hemşehri ve akrabamız vardır. Amerika gibi büyük bir ülkede kendi kültürel değerlerinizi kaybetmenizden endişe ederim. Böyle bir felâketi yaşamamak için kitap ve dergilerimizi mutlaka takip etmelisiniz. Burada çocuklarınızın iyi bir eğitim almasını sağlayınız, iyi vatandaş olunuz, sosyal ve siyasî hayata katılınız."*

Dinleyicilerden bir Ahıskalı, çıkarmakta olduğumuz **Bizim Ahıska** dergisini okumak istediklerini belirterek nasıl abone olacaklarını sordu. Bu sırada Şikago Başkonsolosu Fatih Yıldız söz aldı; kendisinin de her sayısını merakla okuduğunu belirterek bu dergiden 15 adet abone sözü verdi. Başkonsolosun bu jesti alkışlandı. Dernek Başkanı Şahbendaroğlu, bize bir plâket verdi.

Konferansta Ankara Atılım Üniversitesi Rektör Yardımcısı da bir konuşma yaptı. O sırada söz aldım ve bir talebimi dile getirdim: *"Biri Ankara, ikisi Dayton'da faaliyet gösteren üç üniversite yetkilileri burada konuşmalar yaptılar. Dinleyicileriniz olan Ahıskalı hemşehrilerim adına bu üç üniversiteden bir dileğim var: Üç üniversitenin, her sene birer Ahıskalı öğrenciyi burslu olarak kabul etmesini diliyorum."* dedim. Üniversite yetkilileri bu dileği kabul ettiler. Dayton Dernek Başkanına dönerek, *"Bundan sonrasını siz takip ediniz."* dedim.

Ramada Oteli salonlarında düzenlenen müzik ve folklor programı öncesinde de konuşmalar yapıldı. Burada Başkonsolos Fatih Yıldız ve eşi Nesrin Yıldız'ın samimî konuşmalarından sonra kürsüye davet edildim. Hemşehrilerimle böyle özel ortamda bir arada olmanın memnuniyetiyle duygularımı ifade ettim. Bu programda folklor gösterisi yapan minikler de büyük ilgi topladı.

Konferans sona erdikten sonra hemşehrilerle sohbet ettik. Bu konferansa gelmeyen hatta hiç umursamayan hemşehri grubunu da ziyaret ettik. Dayton'daki bölünmeyle ilgili görüşmeler yaptık. Koca Amerika kıtasında serpilmiş bir avuç insanımızın bu dağınıklığı hakikaten insanın yüreğini kanatıyor. Biz orada her iki grubu da dinledik. Haklı haksız değerlendirmesi yapmaya gerek görmedik. Zira söylenmesi gerekeni herkesin yüzüne karşı söyledik. Burada şu kadarını ifade edebiliriz ki, *"Birlikte rahmet, ayrılıkta azap vardır."* dedik. Ayrılmanın sebebi ve sorumlusu kim olursa olsun millî vicdan onu affetmeyecektir.

Şikago Başkonsolosu Fatih Yıldız.

Aynı durumun yaşandığı Kentucky eyaletinin Louisville şehrine de gittik. Orada da aynı hâl! Konuştuk, anlattık, dönüp geldik. Ne olduğunu veya ne olacağını göreceğiz.

Birçok güzelliğin sergilendiği programlara iştirak etmeyen bir grup hemşehrimizi kor gibi bağrımıza basarak Dayton'dan ayrıldık.

Washington'da Ahıska'nın Xona köyünden Xalit Muradov'un evine misafir olduk. Güzel bir sabah kahvaltısından sonra oğlu Eldar'la şehri gezmeye koyulduk. Beyaz Saray önünde Zencilerin gösterisini seyrettik. Burada bir kadın -ki Yahudi olduğunu zannetmiyorum- tek başına radyo hoparlörüyle İsrail propagandası yapıyordu. Önüne koyduğu tek pankartta, *"I love Israel!"* yazıyordu.

Buralarda ilgimi çeken bir şey de sincaplardı. Bizde sadece ormanlarda ağaçtan ağaca atlariken tesadüf edebileceğimiz sincaplar, buralarda sokakların, park ve bahçelerin tabii sakinleri... Önce Dayton'da farkına vardığımız bu sevimli hayvanları, Beyaz Saray'ın bahçelerinde de hoplayıp zıplarken gördük.

Geçen sene yalnız başıma yaşadığım bir Amerika macerasının ikincisini bu sene DATÜB'cü arkadaşlar Prof. Dr. İlyas Doğan ve Dr. İbrahim Agara'yla beraber yaşadık.

Türk-Amerikan Dernekleri Asamblesi eski başkanı Avukat Günay Övünç'ün dergimize özel kısa demeci şöyledir: *"Ahıskalı kardeşlerimiz burada el ele vermeli, birlikte güzel geleceklerini kurmalılar. Buldukları yerlere sahip çıkarak sosyal ve siyasî hayata katılmalı; gençlerin iyi yetişmesi, yakın gelecekte bürokraside yer almaları için gayret etmelidirler."*

Ahıskalı hemşerilerimizin bu faaliyeti, şüphesiz ki çok anlamlı ve o kadar da faydalı olmuştur. Seslerini duyurma, varlıklarını hissettirme

Y. Zeyrek - G. Övünç.

ve aynı zamanda kendileri de millî hislerle dolma bakımından fevkalâde örnek bir çalışmaydı. İçinde yaşadıkları eyaletin resmî zevatını, üniversite yetkililerini, oradaki Türk resmî ve sivil toplum misyonunu bir araya getirmek gibi başarılı bir organizasyonu alkışlıyor; bundan sonra yapılacak bu tür faaliyetlerde kendilerinin daha çok rol almalarını diliyoruz.

T.C. Washington Büyükelçiliği